

VATAS-POSTI

Vatasten sukuseura ry

Jäsenlehti n:o 20, syksy 2020

Puheenjohtajalta syksyllä 2020

”**Syksy** jo saa, harmaa on maa, jo koivuista lehtiset pois putoaa.” Kesä on jo mennyt, vaikka ilman lämpötilasta päätellen ei kyllä tunnu vielä siltä.

Viime palstan kirjoittamisesta on ehtinyt tapahtua todella paljon. On tapahtunut hyvää ja huonoa. Olemme saaneet kiusaksemme koronan. Eikä se viittaa pöytäpeliin, vaan näkymättömään virukseen. Tuo korona meinaa saada koko maailman sekaisin.

Vaikka me ihmiset luulemme olevamme kaiken tietäviä ja viisaita, niin taitaa olla vielä paljon mitä emme tiedä emmekä osaa varautua niihin. Muistetaan vaikka tsunamia. Taisi eläimet osata varautua aaltojen tuloon, mutta me ihmiset emme. Pitäisiköhän meidän ihmisten kunnioittaa enemmän luontoa.

Ei paha epidemia ole ensimmäinen eikä varmaan viimeinenkään. Reilu sata vuotta sitten kulki Euroopassa paha Espanjan kuume. Isäni isän vei tuo tunnoton vähän yli 40-vuotiaana. Mummo jäi ison lapsikatraan kanssa elämään lesken elämää. Sitä hän ehti elää yli 40 vuotta.

Nykyisin me usein valitamme kun emme saa sitä, tätä ja tuota. Ajattelen tätejäni ja setiäni heidän ollessaan pienenä. Saattoi olla aika paljon asioita joita he eivät saaneet. Varmasti ei ollut ainakaan viikoittaista karkkipäivää.

Meidän monen arkielämään on korona vaikuttanut yli puoli vuotta. Nyt se on vaikuttanut myös juhlimiseen. Jouduttiin peruuttamaan sukuseuran vuosikokous ja 10 vuoden toiminnan juhliminen. Nyt on lohtu kuin entisellä isännällä, kun myrsky kaatoi hänen metsää: ”Onneksi naapurilta kaatui enemmän.”

Hallituksella on ollut kova usko siihen, että kokoustetaan ja juhlitaan vuoden myöhässä. Kun kuuntelee nyt uutisia koronatartuntojen lukumäärästä, hiipii epävarmuus siitä milloin

joutuu pelastava rokote.

Henkilöille ketkä ovat ajatelleet minun jatkavan puheenjohtajana, pari vuotta sitten ilmaisin tahtoni jäädä eläkkeelle. Vetosin ikääni, sairauksiini ja muistiini ja kaikkea en muistakaan mihin vetosin.

Se aika on mennyt ja Kyösti se vain on puheenjohtajana. Kaikkea se tuo korona teettää. Emme varmasti ole ainoa seura ja yhdistys joka on lukenut sääntöjään soveltaen. Onneksi siihen on saatu lupa valtiovallalta.

Kaikki hallituksen jäsenet ja henkilöt ketkä toimivat sukuseuramme hyväksi, ansaitsevat kiitoksen, että jatkavat.

Vaihdetaan levyä. Onhan meillä ja meille sattunut hyvääkin ja todella hienoa. Sukuseuralle on valmistunut kirja **VATASET Sukukirja 1**. Kirjasta on luettavissa ketkä ovat eniten vaikuttaneet kirjan valmistumiseen ja ansaitsevat ison kiitoksen suuresta työstään. Samoin kaikki, ketkä ovat kaivelleet sukumme vanhoja juuria esiin, ovat työstään myös suuren kiitoksen ansainneet.

Olen kirjoittanut jo aiemmin ja olen edelleen sitä mieltä, että kirjan arvoa lisää se, kun kirjaryhmä koostui sukuseuran omista jäsenistä.

Minun täytyy tunnustaa, etten ole itse ehtinyt tutustua vielä kirjaan. Se siitä puheenjohtajan aktiivisuudesta. Olen ehtinyt kyllä saamaan usealta suunnalta kehuja kirjasta. Voimme todeta myös monen kirjan jo saaneen oman kodin.

Toisaalla tarkempaa juttua kirjan synnytystuskista. Sieltä löytyy myös tietoa kirjan tilaamisesta.

Meillä vaimoni kanssa on oltu kesä muutto-puuhissa. Olemme muuttaneet asumaan lähelle sairaalaa. Osoitteemme on: Sortavalankatu 4 a B 39, 80200 Joensuu, puhelin ja s-posti entiset.

Kuten viimeksi, sukujuhlia odotellen, Hyvää talvea kaikille toivottaa Kyösti

IISALMI, SAVONMAAN HELMI

Lehtikirjoitus Salmettaressa 1982

Nyt kaikki iisalmelaiset, saamme iloita, syystä, että kaupunkimme viettää 90-vuotis-synttäreitään. Koitan kirjoittaa sinusta, Iisalmi, sen vuoksi, että olet minulle rakas, sillä syntymäpäivätodistuksessani on printattu näin, Janne Watanen, syntynyt **Iisalmella**, maaliskuun 27. päivä 1907...

Jos menemme takaisin siihen aikaan, kuin itse siellä synnyin, niin silloin Iisalmi olit vain 15-vuotias. Isäni oli paljasjalkainen iisalmelainen, samoin oli isoisäni ja isoäitini. Iisalmen kirkonkirjosta löytyy Vatasten nimi ensimmäisen kerran vuotena 1805. Asuneet Hernejärven kylässä. Näistä Vatasista on minun sukuni saanut alun. Parhaiten osaan kertoa veljesparista **Aapeli** ja **Kasper**. Olen heidät kummatkin itse nähnyt, Kasper oli minun isoisäni. Hänen veli oli aikoinaan Koukunjoen varrella olevan talon isäntä, talo oli nimeltään Kattilanharju. Tiedän, että on Aapelin sukua Sukevalla olevat Vataset, **Olavi** ja **Klaes**. Omasta ukistani tiedän, että hän meni naimisiin **Maria Kraft** nimisen tytön kanssa, joka oli isoäitini. Olen kyllä itse nähnyt talon rauniot Koukunjoen varrella, missä olivat isovanhempani kasvattaneet perhettään.

Ukkinen ja mummuni olivat vihityt 1867, heille syntyi 9 lasta. Aikuisiksi tultuaan lähti 4 veljestä ja 3 sisaruksista Ameriikkaan. Isäni jäi kuitenkin Suomeen ja muutti myöhemmin Hankoon. Siellä isäni ja äitini kasvattivat 8 lasta. Meistäkin lähti 4 Ameriikkaan. Minä tulin viimeiseksi, oli vuosi 1924. Siinä on Vatasten puolelta sukuselvitystä.

Minun elää muistissani ensikerran siellä käynti isäni kanssa. Olin 6-vuotias silloin, joten on hyvin vähän mitä siitä muistan. Toinen kerta oli vuonna 1918, mikä oli sen kapinakesän aikana. Sen toki muistan aivan hyvin. Oli kova nälkä silloin Suomessa ja varsinkin kaupungeissa. Niin oli nälkä meillä kotona Hangossakin. Isäni päätti lähteä Iisalmelta kakkua noutamaan, sillä olihan meillä siellä sukulaisia. Minä olin 11-vuotias silloin ja hyvin muistan junamatkan. Olin paljain jaloin, poikaressu. Oli juhannusaatto, kun saavuimme Iisalmeen ja läksimme kävelemään maantietä pitkin. Isäni osasi tien, joten puolenyön aikaan saavuimme Kattilanharjuun. Siellä meidät nälkäiset matkamiehet ruokittiin ja nälkä lähti. Ensikerran sain maistaa muurinpohjalettuja ja arvata voitte, että ne maistuivat nälkäisille. Meidän matka oli pikainen, sillä Hangossa odotti nälkäiset lapset ja äitini. Kävimme Loima-nimisessä mökissä, siellä asui setäni Kasper, joka oli palannut Ameriikasta. Sieltä saimme ruoan apua. Poikkesimme myös Hernesaari-talossa. Siellä isäntä Tuomas Graft mittasi viisi kiloa ruisjauhoja pussiin. Vielä saimme evästä Kattilanharjusta.

Silloin vielä liikehti pieni höyrylaiva Koukunjokea pitkin, se oli Pitkälampi nimeltään. Sillä me tulimme takaisin Iisalmeen ja junalla kotia Hankoon. Se pelasti perheemme pahimmalta nälältä, ehken ihan nälkäkuolemaltakin? Tämä oli siis minun toinen matkani Iisalmelle.

Oli vuosi 1924 ja talvinen tammikuu. Silloin olin olevani jo itse miestä. Pälkähti päähäni

taas lähteä lisalmelle, minulla oli omaa tienaamaani rahaa lakkarissa. Läksin varkain kotoani, hyppäsin junaan. Olin yön majatalossa ja aamulla lähdin astelemaan joen jäätä pitkin "Harjuun" päin. Pianhan se kävely nuorelta meni, ja kohta näkyi tuttu Kattilanharjun talo mäkirinteellä. Isoäitini ja ukkini olivat silloin ruokamiehinä siellä. Kun astuin pirttiin, utelias mummuni kysyi, että mistä kaukaa se vieras on. Minä vähän kiusasin mummua ja vastasin, että tuolta etelästä päin. Mistee etelästä, kysyi mummuni. Kun sanoin, että Hangosta tulini, silloin kapasi mummu minut syliin ja kahvipannu laitettiin tulelle. Sitten isäntäväeltä kyselin, jos saisin työtä. Työmiestä tarvittiin ja oikein hevosiä. Oli isäntä **Junnu** myynyt metsää ja paperipuut piti saada lisalmen asemalle. Talossa oli vain kaksi hevosta, niin isäntä lähti aamulla minulle hevosta ostamaan. Ja niin minulle tuotiin ruuna ruskea ajokkaaksi. Enhän minä kaupunkilaispoika mitään tiennyt maamiehen työstä, saatikka ruveta sitten talon rengiksi. Mutta niin minäkin opin hevosiäheksi, ja sinä talvena Kattilanharjun kolme hevosta veti paperipuuta lisalmen asemalle. Sitä renkinä oloaika en ikinä unohda.

Talven jälkeen tuli kevät, ja minulle lähettivät sisaret piljetin Amerikan matkaa varten. Niin minä seuraavana syksynä läksin ja olen vieläkin Ameriikassa.

Tuli oltua yhtäjaksoisesti 38 vuotta täällä, ennen kuin kesällä 1962 palasin käymään ensi kertaa Suomeen. Vanhempani olivat jo hautausmaalla lepäämässä. Sota oli tuhonnut kotimökin Hangossa, ettei ollut kuin rauniot jäljellä. Lisalmella kyllä kävin ja tervehdin sukulaisia. Kaksi vanhaa isäntää oli viety jo kirkkomaalle.

Siis olen kuitenkin saanut tutustua näihin Vatasiin. Voin kyllä mainita, että sitkeitä poikia ovat kaikki olleet. Olen nyt tehnyt jo kokonaista viisi reissua Suomeen, sen jälkeen kun siirryin eläkevaariksi. Olen antanut nyt itselleni oikein kauniin arvonimen: **Vapaaherra von Watanen**.

Omasta elämästäni haluan hieman kertoa, että mitä on yksi iisalmelainen renkipoika saanut aikaan täällä lännen kultalassa...

En minä vielä ole saanut säkillä kultaa enkä hopeaa koottua, ja olen melko varma, etten saakaan. Mutta kuule hyvä veli lisalmi:

Hyvin olen täällä pärjaillyt. Olen oppinut tekemään työtä ja sillä omalla työlläni olen tullut toimeen.

Löysin kaverin itselleni, **Santra** nimeltään. Olemme olleet yksissä leivissä jo 52 vuotta. On poika Jussi 45-vuotias ja tytär 38-vuotias. Poika Jussi on englanninkielen professori, vienyt suomalaista kulttuuria eteenpäin täällä ja edustanut Suomea ja sen kansaa. Hänet on siitä hyvästä palkinnut **Urho Kaleva Kekkonen** ensiluokan valkoisen ritarin merkillä, josta minä, isä Jussi ylpeilen ja samoin hänen äitinsä Santra. Tyttäreni on opettaja ja ahkera toimimaan. On koulun johtokunnan jäsen ja kuuluu vapaaehtoiseen palokuntaan.

Siinä hyvä veli lisalmi on minun tulokseni täällä vieraalla maalla. Ehkä olisin enemmänkin voinut siittää lapsia, sillä olenhan sitkeitä savolaista sukua ja vielä lisalmesta kotoisin!

Työalani on ollut täällä autokorien asentaja. Edistyin siinä työssä niin, että olinpa jo viime vuosina "piällysmiehenä". Kuitenkin menin 1942 rautatiehommiin. Olin ensin

lämmittäjänä, mutta aikaa myöten pääsin kuljettajan pukille. Siinä istuin 30 vuotta, kunnes siirryin eläkkeelle. Nykyisin harjoitan tätä kirjoittamista, sen tähden yrittelen nyt ylistellä sinua rakkahin lisalmi. Jos olisit elävä ihminen, niin kovasti sinua rutistaisin ja halaisin. Todella olet rakas minulle!

Viime käynnillä kun kävin, mikä oli 1980, tein ystäväieni kanssa pienen risteilyn Lokki-nimisellä höyrypurella ja ihailin kauniita lahdelmia ja niemenneniä. Se oli ihana näky. Kaikki, jotka ovat sinne muuttaneet, rakastavat sinua ja tahtovat jäädä luoksesi ikuisesti. Niin tulisin minäkin, mutta kun koti on täällä, niin se ei käy laatuun.

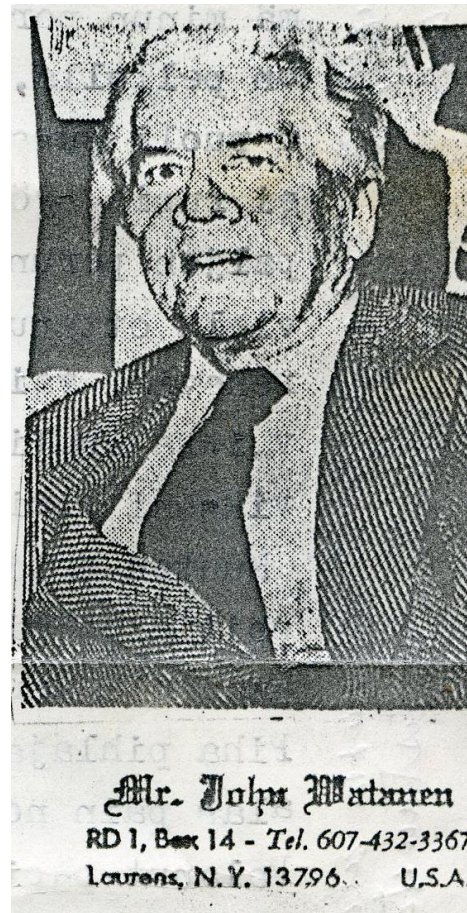
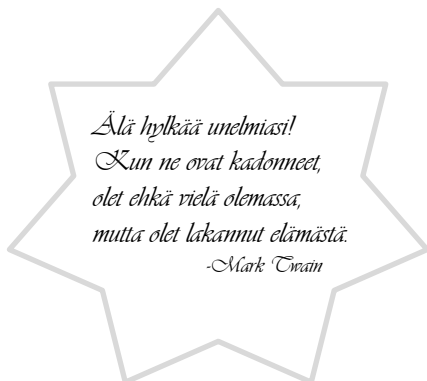
Synttäripäivän kunniaksi kohotan maljan ja juon sen sinun kunniaksesi. Kauan eläköön Savo ja sen immeiset ja sinä rakas lisalmen kaupunki.

Eläköön Suomi ja liehukoon siniristilippu ikuisesti itsenäisen Suomen kaupunkien lipputangoissa.

Näitä toivottaa sinulle entinen savolainen renkipoika.

Nyt minulla on nimi: Amerikan Juna-Jussi.

lehtikirjoituksesta referoinut Anneli Saarinen

LUMIKKI TAMMI • KUVAT: JORMA PUUSA/LEHTIKUVA

Suomi on rakas, sanoo Amerikan Juna-Jussi

Mr. John Watanen on vanhan polven amerikansuomalainen, joka saapuu entiseen kotimaahansa sinivalkeisilla siivillä yhdessä muuttolintujen kanssa. Nyt eläkkeellä ollessa on aikaa matkustaa ja katsella rauhassa entisiä paikkoja. Sukulaisia on vielä Suomessa paljon. Hyvin ovat Suomen asiat Jussin mielestä, vaikka kallimpi maa tämä on kuin Amerika.

102

Vatasten sukuseuran 10-vuotishistoriikki 2010 – 2020

Ideasta sukuseuraksi

Ajatus sukuseuran perustamisesta virisi 2000-luvun alkuvuosina. Jukka Hirvonen oli koonnut Vatasia koskevia tietoja ja viimeisteli kirjaansa, jonka julkaisi 2006 nimellä Vataset – juuret Tuupovaarassa. Samaan aikaan alettiin puhua sukuseuran perustamisesta. Sitä varten oli hiljalleen tehty pohjatyötä, tutkittu suvun vaiheita, koottu valokuvia ja keskusteltu asiasta. Uskalissa syntyneet Aino Kurvinen, Anja Saura ja Kyösti Vatanen sekä Jukka Hirvonen alkoivat valmistella perustamiskokousta ja niinpä elokuussa 2010 kokoontui Kiihtelysvaaran Raatevaaran kylätalolla lähes 100 henkilöä tekemään haaveesta totta. Perustettiin Vatasten sukuseura, valittiin sille puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja hallitus, pidettiin ensimmäinen vuosikokous, hyväksyttiin sukuseuran säännöt ja pidettiin ensimmäinen

sukujuhla.

Sukuseuran ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Kyösti Vatanen, varapuheenjohtajaksi Jukka Hirvonen ja hallituksen jäseniksi eri sukuhaaroihin kuuluvia henkilöitä. Sukujuhlassa Pauli Häkkinen soitti haitaria ja Elvi Häkkinen viulua sekä Joensuun kaupungin tervehdyksen esitti kaupunginhallituksen puheenjohtaja Matti Väistö. Arvokas musiikkianti huipentui Eteläisten Kylien Esilaulajien esittämiin kiihtelysvaaralaisiin kansanlauluihin.

Patentti- ja Rekisterihallitus kirjasi Vatasten sukuseuran yhdistysrekisteriin numerolla 204.200 ja hyväksyi sukuseuran säännöt 07.10.2010.

Sukuseuran perustamiskokous 7.8.2010.

Toiminnan alkuvaiheet ja tavoitteet

Toiminta lähti ripeästi käyntiin. Jäseniä saatiin runsaasti ja jo perustamiskokouksessa oli asetettu seuran keskeiseksi tehtäväksi mahdollisimman laaja suvun vaiheiden selvittäminen ja sukukirjan laadinta. Tätä tutkimaan ja selvittämään ryhdyttiin Jukka Hirvosen ja Anja Sauran johdolla. Suvun piiristä löytyi pian useita sukutukijoita ja suvun juurien selvittäminen lähti nopeasti

käyntiin. Perustamiskokouksen yhteydessä oli äänestetty sukuseuran tunnuskuvioksi eli logoksi graafikko, tietokirjailija Arvo Vatasen suunnittelemista viidestä vaihtoehdosta parhaaksi kaunis malli, jossa järven rannalla peltomaisemassa vaarojen keskellä on punainen talo. Logo kuvaa hyvin Vatasia, useimmat Vatasethan ovat juuriltaan maanviljelijöitä.

Puheenjohtajat, hallitus ja muut toimihenkilöt

Puheenjohtaja:	Kyösti Vatanen 2010 – 2020
Varapuheenjohtajat:	Jukka Hirvonen 2010 – 2016 Anneli Saarinen 2016 – 2020
Hallituksen jäsenet:	Tarja Hukka 2010 – 2020 Liisa Koponen 2010 – 2020 Pekka K. Vatanen 2010 – 2020 Anneli Saarinen 2014 - 2016 Leo Vatanen 2010 – 2016 Reijo Vatanen 2010 – 2014 Maarit Väisänen 2016 – 2020 Maija Väänänen 2010 – 2020
Sihteerit:	Aino Kurvinen 2010 – 2012 Matti Koponen 2012 – 2020
Sukututkijat:	Jukka Hirvonen Elsa Kaipio Tuula Kinnunen Anneli Saarinen Anja Saura
Tiedotusryhmä:	Jukka Hirvonen Aino Kurvinen Anneli Saarinen Kari Vatanen Reijo Vatanen
DNA-yhteyshenkilö:	Anssi Saura

Hallitus on pitänyt joka vuosi yhden fyysisen kokouksen, jossa on sääntöjen mukaisesti hyväksytty edellisen tilikauden tilinpäätös, hyväksytty vuosikertomus ja muut sukukokoukselle esitettävät asiat. Sähköpostikokouksia on pidetty yhdestä kolmeen vuosittain. Osallistuminen hallituksen kokouksiin on ollut erittäin aktiivista.

Jäsenistö

Sukuseuraan liittyi pian seuran perustamisen jälkeen ilahduttavan paljon sukuun kuuluvia. Toisen toimintavuoden lopulla jäseniä oli 61 varsinaista jäsentä ja 23 perheenjäsentä. Seuraavina vuosina jäseniä tuli lisää ja jäsenmäärä vakiintui vuodesta 2016 lähtien noin 130:een ja 40 – 50:een perheenjäseneseen.

Sukututkimustoiminta

Sukututkijamme olivat harrastaneet asiaa jo ennen sukuseuran perustamista mutta nyt alkoi järjestelmällinen työ. Löydettiin noin 15 sukuhaaraa, joiden välisten sukulaisuussuhteiden selvittäminen osoittautui vaikeaksi. Sukututkija Ari Kolehmainen tutki Vatasten varhaisvaiheita ja Vatasten vanhimaksi ”alkukodiksi” osoittautui Rantasalmi. DNA-tutkimukset selvittivät sukuhaarojen väliset suhteet: on neljä toisistaan eroavaa isälinjaa: 1. Hammaslahden, Iisalmen ja Kerimäen, 2. Tuupovaaran ja Tohmajärven Vatalan, 3. Heinävaaran ja Rautavaaran sekä 4. Vienan Vataset. Sukutauluja on tehty noin 2000, joissa on tietoja yli 15000 henkilöstä. Sukututkijamme ovat tehneet valtavan määrän työtä ja ansaitsevat suuret kiitokset.

Julkaisut

Vatasten sukuseura on julkaissut kaksi kirjaa: yhdessä Tuupovaara-Seuran kanssa Anni Lankisen kirjan Muisteluksia 2012 ja sukukirjan Vataset, sukukirja 1 syksyllä 2020. Anni Lankisen o.s. Vatanen muistelmakirja kertoo elämästä Tuupovaarassa 1800-luvun lopulta 1970-luvulle ja antaa erinomaisen kuvan maaseudun elämästä. Ensimmäinen Sukukirjamme käsittää ajan Vatasten varhaisvaiheista maamme itsenäistymiseen asti. Kirjan varsinaisen kokoamisen ja toimittamisen ovat tehneet Anssi Saura ja Jukka Hirvonen. Sukukirjan aikaansaaminen on ollut yli vuosikymmenen kestänyt suurtyö ja on vaatinut valtavasti vapaaehtoistyötä.

Sukukokoukset ja sukujuhlat

Sukuseuran sääntöjen mukaisesti on kokoonnuttu joka toinen vuosi elo- tai syyskuussa sukujuhliin ja sukukokouksiin, joissa on hyväksytty tilit, valittu sukuseuralle puheenjohtajat ja hallitus. Sukujuhliissa on ollut arvokasta ohjelmaa: musiikkia, lausuntaa, yhteislaulua ja juhlapuhe. Suvun omasta piiristä löytyy taitavia esiintyjiä ilahduttavan paljon. Tapaamisiin on osallistunut 50 – 100 henkilöä ja niiden

pitopaikat ovat olleet:

- Tuupovaara 2012. Tuupovaaran Liikuntahallin avarissa tiloissa kokoontui lähes 100 suvun jäsentä, paikalla oli myös tuupovaaralaisia käsityön taitajia, juhlapuheen piti talousneuvos Pekka S. Vatanen.
- Joensuu 2014 Hotelli Kimmel. Juhlapuhujana professori Veijo Saloheimo.
- Helsinki 2016 Kokoushotelli Sofia, juhlapuhuja muotoiluprofessori Yrjö Kukkapuro.
- Kuopio 2018 Kylpylähotelli Rauhalampi, juhlapuhujana Anneli Saarinen.

Tiedottaminen

Ulkoista tiedottamista niille, jotka eivät ole sukuseuran jäseniä, on tehty antamalla mahdollisuuksien mukaan tietoja paikallis- ja sanomalehdille sekä kotisivuilla. Jäsenille on tiedotettu kaksi kertaa vuodessa jäsenlehti Vatas-postin kautta sekä sähköpostilla, tekstiviesteillä ja suljetussa Facebook-ryhmässä.

Muuta toimintaa

Joka syksynä Vantaalla toteutettavaan suureen valtakunnalliseen sukututkimuksen suurtaapahtumaan Kuulutko sukuuni on osallistuttu omalla osastolla vuosina 2011, 2012 ja 2014. Joka vuosi tapahtumassa on vierailut joitakin sukuseuran aktiiveja.

Ainutlaatuisen kokemuksen tarjosi sukuseuramme matka Vienan Karjalaan kesällä 2013 tutustumassa sukumme Vienan Vatasten sukuhaaraan. Kävimme Vuokkiniemessä, jota Lönnrot aikoinaan sanoi Vienan Karjalan tärkeimmäksi pitäjäksi, ja kävimme kauniilla Venejärvellä, jossa yövyimme Nina ja Santeri Lesosen hyvässä hoidossa. Entisellä Uhtualla, nykyisessä Kalevalassa osa matkalaisista yöpyi kirkossa ja kuulimme sisaruksilta Natalia ja Viktor Vataselta tarinoita Vienan Vatasista. Matkan lopulla Kostamuksessa Valentina Vatanen kertoi kokemuksiaan neuvostoajalta, jolloin piti hävetä nimeään ja pelätä sen takia. ”Nyt kannan sitä mielelläni ja olemme lasteni

kanssa ylpeitä siitä, että olemme karjalaisia.”

Sukuseuramme jäsen Leena Vatanen voitti Sukuseurojen Keskusliiton ja Karjalaisten Sukuyhteisöjen Liiton 2016 järjestämän sukulapaskilpailun. Raadin mukaan Leenan voitto oli ylivoimainen ja Leenan Vatas-kintaat on kuin moderni taideteos. Lapasten liittyminen sukuun on huomioitu tyylikkäästi.

Tulevaisuuden näkymät

Sukuseurassa toimiminen on ollut antoisaa, ainakin meille erilaisissa tehtävissä mukana olleille. On saanut runsaasti tietoa sukumme ja maamme historiasta, tutustunut moniin sukulaisiin ja tullut tutuksi ja ystäväksi

suurelle joukolla ihmisiä, joita ilman sukuseuraa ei olisi koskaan tavannut eikä tiennyt olevan olemassakaan. Monissa sukuseuroissa ongelmaksi viime aikoina on tullut se, että aktiiviset toimijat ovat usein eläkeläisiä ja iäkkäitä ja myös jäsenistö on pääasiassa varttunutta väkeä; nuoria tarvittaisiin mukaan. Tästä huolimatta uskon, että Vatasten sukuseura jatkossakin pysyy aktiivisena ja työ suvun tutkimisessa ja perinteen tallettamisessa jatkuu tulevinakin vuosikymmeninä.

Matti Koponen

Vatasten sukuseuran kotisivut: www.vataset.fi
Vatasten sukuseuran Facebook-ryhmä: <https://www.facebook.com/groups/vatastensukuseura/>

Yhteystiedot

Vatasten sukuseuran

puheenjohtaja:

Kyösti Vatanen
Sortavalankatu 4 a B 39
80200 Joensuu
puh 0500 234815
vatanenk@gmail.com

Sukuseuran varapuheenjohtaja ja sukututkimus:

Anneli Saarinen
Kauratie 32
21610 Kirjala
puh 050 3651402
m.annelisaarinen@gmail.com

Sihteerit:

Matti Koponen
Pekkalankatu 28
83500 Outokumpu
puh 040 5690491
matteus.koponen@gmail.com

Hallituksen jäsenet:

Tarja Hukka
Riihiniementie 8 a
82430 Puhos
puh 050 5407597
tarja.hukka@hotmail.com

Liisa Koponen
Pekkalankatu 28
83500 Outokumpu
puh 040 5459472
liisa.koponen@outlook.com

Pekka K. Vatanen
Huosiovaarantie 71
82730 Tuupovaara
puh 045 3231883
pekka.k.vatanen@viestilinja.fi

Maarit Väisänen
Helsinki
maanuppo@gmail.com

Maija Väänänen
Sopentie 197
82600 Tohmajärvi
puh 050 5307613
maivaana@suomi24.fi

Sukututkimus:

Jukka Hirvonen
Rautionkatu 21 C 19
55910 Imatra
puh 050 4636710
hirvoju2@gmail.com

Anja Saura
Mäntytie 21 B 19
00270 Helsinki
puh 040 7313719
anja.saura@gmail.com

Elsa Kaipio
Vanha Littoistentie 10 b 9
20660 Littoinen
puh 040 7667014
kaipiot@luukku.com

Tuula Kinnunen
Vanha Turuntie 2 H
02710 Espoo
puh 050 3261906
tuuliss@kolumbus.fi

Sukukirja nimeltä ”Vataset”

Kirja on nyt julkaistu, joten kerrattakoon sen vaiheita. Kaikki alkoi Anni Lankisesta (o.s. Vatanen). Sukuseuramme ja Tuupovaara-Seura ovat julkaisseet Annin kirjan ”Muisteluksia”. Toimiessaan opettajana Helsingissä Anni innosti ”Karjalan maan” toimittajan Otto Siljanderin tutkimaan Tuupovaaran Konnunniemen Vatasia taaksepäin 1700-luvun alkuun asti. Oton työ ilmestyi monistettuna vuonna 1961. Hän toteaa Vatasten olevan niin ”laaja pohjois-karjalainen suku, että se perustaisi sukuseuran vaalimaan sen perinteitä”.

Jukka Hirvonen ja Kyösti Vatanen olivat samaa mieltä Oton kanssa. Jukka kirjoitti Oton keräämän ja sukulaisilta löytyneen aineiston perusteella kirjan nimeltä ”Vataset – juuret Tuupovaarassa”. Vuonna 2006 ilmestynyt kirja tuo Vataset esille ihmisinä; juttuja ja kuvia on ylenpalttisen paljon. Samaan aikaan – ja varmaan paljolti Jukan kirjan innoittamana – syntyi ajatus sukuseuran perustamisesta. Jukan ohella hankkeessa olivat mukana Kiihtelysvaaran Uskalista kotoisin olevat Kyösti Vatanen ja siskokset Aino Kurvinen ja Anja Saura.

Vatasten sukuseura perustettiin Kiihtelysvaarassa Raatevaaran kylälälolla elokuussa 2010 eli kymmenen vuotta sitten. Matti Koponen on kirjoittanut sukukirjamme alkuun kertomuksen seuran vaiheista. Perustavassa kokouksessa oli paljon ja innostunutta väkeä. Oli tavallaan itsestään selvää, että esitettiin ajatus sukukirjan tekemisestä. Seuran hallitus teki siitä päätöksen ensimmäisessä kokouksessaan. Taitaa usein käydä niin, että tehdään päätös suuren innostuksen vallassa, mutta toteutus raukeaa: työtä osoittautuu olevan paljon enemmän kuin kuviteltiin ja niin hanke hiipuu

hiljakseltaan. Meidän sukukirjallemme ei käynyt niin. Valmista tuli ja suorastaan melkein etuajassa.

Kirjahankkeessa tähdättiin tämän vuoden syyskuussa pidettävään sukuseuran kymmenvuotisjuhlaan. Kiinasta lähtenyt virustauti sai aikaan sen, että suvun juhlaa ja kirjan varsinaista julkistamista päätettiin siirtää vuodella. Ehkä tämäkään ei ole viimeinen sana; emmehän me tiedä, miltä maailma näyttää vuoden päästä. Kirja valmistui kuitenkin alkuperäisen aikataulun mukaan eli tämän vuoden elokuussa.

Kirjan pohjatyön oli tehnyt Jukka Hirvonen osin Otto Siljanderin aineiston pohjalta. Anja Saura ryhtyi selvittelemään eri sukuhaaroja. Sukututkimus oli helpottunut kun kirkonkirjat oli digitoitu. Nyt sitä voidaan tehdä kotona omalla tietokoneella. Aikaisemmin sukutukijat olivat olleet kirjastonhoitajien riesana yksityiskohtaisine ja loppumattomine kysymyksineen. Nyt ei tarvitse mennä maakunta-arkistoon tai kirjastoon tutkimaan kellastuneita papereita tai pyörittämään mikrofilmiä. Avuksi on tullut sukupuupalveluita ja DNA-tietoja. Tarkempi tieto sukulaisuudesta selviää kuitenkin vain perinteisen sukututkimuksen avulla.

Sukututkimus perustuu alkuperäisten asiakirjojen tutkimiseen; toisin sanoen kirkonkirjoihin tai muihin lähteisiin. Näin saadaan tietoa, jota kukaan aikaisemmin ei ole kirjannut muistiin. Papit ovat tehneet merkinnät sulka-kynällä ja äkkiseltään käsittämättömällä saksalaisella kirjoituksella. Kirkonkirjojen kieli oli 1800-luvun puolenvälin ohi vanhaa ruotsia. Ikään kuin tämä ei olisi sinänsä työlästä, pappi on usein lyhentänyt sanat tavalla, jonka hän on tarkoittanut lähin-

nä itsensä ymmärrettäväksi. Sukututkimus tarvitsee ennen kaikkea aikaa ja kärsivällisyyttä. Se ei ole kiireisen ihmisen harrastus.

Vuoden 2011 aikana Kiihtelysvaaran kirkonkirjat oli suurimmaksi osaksi käyty läpi ja aloitettu Tohmajärven selvitys. Sinikka Lehtinen selvitti Pyhäselän Hammaslahden Vatasia. Koska henkilösuojalaki kieltää sataa vuotta nuorempien tietojen käytön ilman asianomaisen suostumusta, Vatasille lähetettiin perhetietolomakkeita. Niissä he voivat antaa suostumuksensa tietojensa käyttöön.

Anja Saura havaitsi, että Maura Vatanen-nimistä vienalaista oli haastateltu radiossa vuonna 1959. Vatasia oli siis myös itärajan takana. Sukuseuramme teki vuonna 2013 retken Vienan laulumaille. Tapasimme Vatasia ja kävimme kylissä, josta Lönnrot oli kerännyt runoja.

Vuoden 2012 syksyllä sukutauluja oli koossa 1288 kappaletta ja niissä 7969 henkeä. Esitettiin ajatus useammasta sukukirjasta. Elsa Kaipio löysi pari vuotta myöhemmin Kerimäen Muholan ja Säämingin Vataset. Mikkeliäinen Ari Kolehmainen ryhtyi seuran toimeksiannosta selvittämään Vatasten suvun alkuvaiheita. Ari ja kirjan lopullinen taittaja Tea Kuikko-Botham ovat ainoat palkatut kirjaan osallistuneet: kaikki muut ovat tehneet ilmaista työtä. Se on siis suvun oma kirja.

Vuoden 2016 keväällä tauluja oli 2723 ja niissä 13 855 henkeä. Perhetietolomakkeita levitettiin ja niistä jaettiin tietoa. Kaksi vuotta myöhemmin Ari Kolehmainen sai valmiiksi tutkielman Vatasten alkuvaiheista. Rantasalmella oli asunut Vatasia keskiajalla: Kolkontaipaleen Antti Vatanen oli syntynyt noin vuonna 1485. Pääsimme siis ajassa parisataa vuotta kirkonkirjoja vanhempaan

aikaan. Sukukirjaan kaivattiin valokuvia ja pikku kertomuksia ihmisistä.

Viime vuoden keväällä totesimme kirjan olevan hyvällä mallilla. Aineistoa on paljon, mutta sovittiin, että se julkaistaan yksissä kansissa. Jos kaikki sujuu suunnitelmien mukaan, kirja on valmis vuoden päästä eli tämän vuoden kesällä. Se oli.

Sukutauluja kirjassa on 1588 kappaletta ja ihmisiä 11 975 henkeä. Jukka on tehnyt suurimman osan työstä. Sukututkimuksessa ovat eniten ansioituneet Elsa Kaipio ja Anja Saura. Kirjan työryhmässä olivat Matti Koponen, Anneli Saarinen ja Pekka K. Vatanen. Kirjan tietolaatikoita tekivät Jukka Hirvonen ja Anssi Saura ja heidän lisäksi Tuula Kinnunen, Matti Koponen, Sinikka Lehtinen ja Mervi Vatanen. Toimittajien eli Jukan ja Anssin lisäksi kuvia lähettivät Anna-Leena Kiiskinen, Liisa Koponen, Aino Kurvinen ja Sirkka-Liisa Salo ja monet muut. Koko toimintaa ohjasi seuran puheenjohtaja Kyösti Vatanen.

Entä rahoitus? Yrjö Kukkapuro on ansioitunut Vatanen. Kerrottakoon siitä anekdootti. Olimme kutsuneet hänet kokouksemme juhlapuhujaksi ja tarjosimme hänelle ja rouva Kukkapurolle perin vaatimattoman lounaan. Yrjö tahtoi kovasti maksaa lounaasta, sillä hän katsoi, että meidän seurallamme on tuskin rahaa moiseen. Oli sillä kertaa ja on nytkin. Kirja on jo nyt tehtyjen tilausten myötä maksanut itsensä.

Tämä on osa 1. Se ulottuu vuoteen 1919. Perhetietolomakkeilla kerättyä tietoa ei siihen sisälly. Hyvin todennäköisesti vuotta 1919 edeltävältä ajalta saadaan paljonkin lisätietoa. Jatkoa on siis luvassa, mitä ja milloin, on suku-seuran kokouksen ja hallituksen päätettävä.

JH & AS

Sukukirjan tilausohje

Sukukirjan ”Vataset, sukukirja 1” tilaushinta on 55 €. Tilaukset Pekka K. Vataselle sähköpostilla tai puhelimella: pekka.k.vatanen@viestilinja.fi, puh. 045 3231883.

Tilaukseen: nimi, postiosoite, puhelinnumero, tilattu määrä.

Tilauksen jälkeen saat maksuohjeen.

Kirja lähetetään postipakettina, lähetyskulut (kirjan pakkaamis- ja postimaksu) ovat 8 €.

Kirjan hinta on 55 € + lähetyskulut.

Sukukirjassa on johdanto-osa Vatasten vaiheista ja sukutaulut, yhteensä 558 sivua, noin 140 kuvaa ja 30 tietolaatikkoa, joissa on tarinaa suvun jäsenistä.

Sukutaulut sukuhaaroittain sisältävät tietoja 1400-luvun lopulta vuoteen 1919.

VATASET

SUKUKIRJA 1

Vatasten sukuseuran sukukokous ja sukujuhla pidetään Savonlinnassa Spahotel Casinon ravintolassa Wanha Kasino lauantaina syyskuun 18. päivänä 2021.

Kokouskutsu ja tarkempia tietoja ensi kevään Vatas-postissa

Vatasten sukuseura ry:hyn liittyminen ja jäsenmaksu

Sukuseuraan voivat liittyä kaikki seuran periaatteet hyväksyvät ja sukuseuratoiminnasta kiinnostuneet henkilöt.

Lisätietoa ja seuran säännöt löytyvät osoitteessa: www.vataset.fi

Voit liittyä sukuseuran jäseneksi maksamalla jäsenmaksun

Vatasten sukuseura ry:n tilille: Vaara-Karjalan Osuuspankki, FI19 5047 0720 0361 48

Viestikenttään maininta: Jäsenmaksu (vuosi) sekä nimi- ja osoitetiedot

Jäsenmaksut: varsinainen jäsen 20 € / vuosi, lisäksi 5 € samassa taloudessa asuvalta perheenjäseneltä

Suvussa tapahtuu:

Ajasta iäisyyteen:

Pekka Sulo Vatanen

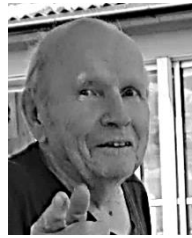
s. 10.7.1947 Tuupovaara, k. 7.7.2020 Joutseno

Sukuseura onnittelee:

95 vuotta 26.7.2020

Yrjö Vatanen Ruotsissa

Kaikkia pyöreitä vuosia täyttäneitä ja täyttäviä.

TÄMÄN PÄIVÄN TÄRKEIN TEHTÄVÄ

Jos tietäisin, että tämä on viimeinen kerta,
kun näen sinun nukahtavan, peittelisin sinut
huolellisemmin ja lukisin puolestasi rukouksen.

Jos tietäisin, että tämä on viimeinen kerta,
kun näen sinun astuvan ulos ovesta, rutistaisin
sinua lujasti ja kutsuisin takaisin halattavaksi.

Jos tietäisin, että tämä on viimeinen
tapaamisemme, minulla olisi toki aikaa sanoa
sinulle, että rakastan sinua.

Jos tietäisin, että tämä on viimeinen päivä,
jonka me saamme elää yhdessä. Mutta eihän tämä
vielä tähän lopu. Yksi päivä sinne tai tänne.

Onhan päivä vielä huomennakin - onhan?

Todennäköisesti on. Ehdin korjata laiminlyöntini.

Onneksi elämä tarjoaa loputtomasti uusia
mahdollisuuksia, tilaisuuksia hyvittää.

Huomenna voin kertoa sinulle, että rakastan
sinua. Huomenna tarjoan sinulle apuani.

Mutta siltä varalta, että olen väärässä, eikä
minulla olekaan kuin tämä päivä, sanon, että
olet minulle hyvin rakas. Kaikki eivät näe
huomista. Jollekulle tämä on viimeinen
mahdollisuus puristaa toinen rintaansa vasten

.Miksi siis odottaa huomista,
kun saman voi tehdä jo tänään?

Positiivarit, julkaistu Ajatusten aamiaisessa 14.11.2015 sekä
aiemmin 12.9.2001 (WTC), 8.11.2007 (Jokelan koulusurma) ja
24.9.2008 (Kauhajoen koulusurma)

Sukujuhla 2010 Kiihtelysvaarassa.

Sukujuhla 2012 Tuupovaarassa.

Sukujuhla 2014 Joensuussa.

Sukujuhla 2016 Helsingissä.

Sukujuhla 2018 Kuopiossa.

2011

Kuulutko Sukuuni -tapahtumat

2012

2014